П III 34

Примерак 10 филера

НОВА ПОШТА

»НОВА ПОШТА«
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 5/I
Телефон: 39--39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна: 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, среда, 22 јули 1942 Број 159

Са севера, запада и истока немачке и савезничке трупе врше концентричан напад на Ростов

Немачке трупе брзим темпом напредују према Стаљинграду

Немачке подморнице потопиле су још 16 бродова са 104.000 тона

Немачка Врховна команда јавља:

На јужном отсеку Источног фронта немачке и савезничке трупе се налазе у концентричном нападу на Ростов са севера, запада и истока. Град је у пламену. Мостове на Дону су разориле. Са североистока једна немачка армија брзим темпом напредује према југоистоку и 80 километара западно од Стаљинграда приближила се области Дона. Непријатељске отступнице и разбијене непријатељске снаге уништили смо, а на опкољавајућем фронту Лењинграда више непријатељских напада, делимично у огорченој блиској борби, уништили смо, односно непријатеља одбили.

Ваздухопловство је извршило ноћни напад на војне циљеве у близини Александрије. На острву Малти, постигли смо поготке бомбама на аеродромским уређајима Луке.

Немачке лаке ваздушне снаге извршиле су напад на једну британску флотилу брзих чамаца и потопиле, као и артиљериским погоцима оштетили више брзих чамаца.

Над немачким заливом британски апарати бацили су бомбе. Без сваког циља бачене бомбе погодиле су једну грађанску школу. Оштећено је више деце. У току ноћи више непријатељских апарата, без да су бацили бомбе, извршили су узнемиравајуће летове.

На Атлантском океану, северно од Азорских острва, потопили смо, од једног јако заштићеног конвоја, седам бродова са 38.000 тона.

Насупрот проширених вести енглеске и совјетске пропаганде путем штампе о положају код Воронежа, истина је да те дивизије, које се тамо боре, нити су отсечене, нити су прешле Дон, него и сада држе мостобран код Воронежа, као и сам град и све нападе крваво смо одбили. О исходу борби код мостобрана даће извештај немачка штампа.

Ваздухопловство је напало закрчене путеве којима се повлачи непријатељ, и у областима Ростова даље је наставило нападе на тачкама прелаза реке, као и железничких уређаја. Северно од Воронежа одбили смо непријатељске нападе. На средњем отсеку фронта једна пешадиска дивизија уништила је једну опкољену групу снага. У огорченим борбама 105 борбених положаја заузели смо на јуриш.

ВАНРЕДНИ ИЗВЕШТАЈ НЕМАЧКЕ ВРХОВНЕ КОМАНДЕ

Немачке подморнице потопиле су још 16 бродова са 104.000 тона

У Атлантском Океану северно од Азорских Острва, наше подморнице потопиле су два непријатељска брода са укупно 18.000 тона.

Једна немачка подморница продрла је у реку Светог Лоренца и из једног конвоја, који је био праћен, потопила је три брода са укупно 15.000 тона. Осим овога, један пароброд од 4500 тона погођен је торпедом. Посада брода успела је да овај брод насуче на један спруд.

Поред тога, у америчким водама потопљено је још 6 бродова са укупно 51.000 тона. Један тенк брод тешко је оштећен поготком торпеда. У свему, немачке подморнице успеле су за четири дана да потопе 16 бродова у укупној тонажи од 104.000 тона.

Француско-амерички односи

Будапешта, 21 јула. — (Телефоном) Берлински политички кругови и даље се живо интересују развојем француско-америчких односа. Последњих дана одиграли су се извесни догађаји, који су те односе још погоршали. Самнер Велс није био вољан да прими француског амбасадора, и тај догађај довео је у питање француско-америчке односе. Држање Самнер Велса, свакако, није уперено против личности Еја, француског амбасадора у Вашингтону, па можда ни против Лавала, него је израз негодовања против Лавалове политике. Француска штампа бави се тим догађајем и поставља питање докле ће трајати још француско-амерички односи. Према француској штампи, за те догађаје одговоран је једино претседник Рузвелт. С тим у вези, поновно се јавља интересовање и за немачко-француске односе. У Вилхелмштрасе се ништа поближе не говори о тим односима, него се желе сачекати догађаји.

Др К. П.

ПЕТНАЕСТ ФРАНЦУСКИХ КОМУНИСТА НЕМАЧКИ ВОЈНИ СУД ОСУДИО НА СМРТ

Париз, 21 јула. — (ДНБ). Немачки ратни суд у Нанту донео је пресуду по кривици 38 француских комуниста. Петнаест од оптужених осуђено је на смрт.

БЕРЛИН О ОБЈАВИ РАТА САД МАЂАРСКОЈ, РУМУНИЈИ И БУГАРСКОЈ

Берлин, 21 јула. (МТИ) — Са надлежног немачког места се саопштава: Ратно стање између САД, с једне стране, и Мађар е, Румуније и Бугарске, с друге стране, изјављују у Вилхелмштрасе, нема никаквог значења. Постоје много важнија питања која треба да се претресу. У најгорем случају може се говорити о необавештености САД. Америчке претње доспеле су у комичну ситуацију, јер им недостају сви предуслови за одмазду, и на тај начин САД изгледају смешне.

Седница Министарског савета

Будапешта, 21 јула. — (БТ). На поподневној седници Министарског савета настављен је претрес пројекта министра за јавно снабдевање г. Лошонци Иштвана о утврђивању цена пољопривредних сировина. У политичким круговима мисле да на данашњој конференцији неће бити донесена дефинитивна одлука, тако да ће један део овога питања бити предмет даљих конферисања.

Успеси немачког ваздухопловства на Источном фронту

Берлин, 21 јула. (ДНБ) На јужном сектору Источног фронта јединице немачког ваздухопловства извршиле су нове успешне нападе на групације бољшевичких трупа и моторизованих јединица. Бомбардован је железнички чвор Похорино, којом приликом су извршена велика разарања у железничким инсталацијама, као и на самим возовима који су се затекли на станици. Северно од Воронежа, борбени Штука и бомбардерски авиони причинили су велике штете у људству и ратном материјалу. Према извештајима који су до сада стигли на овом сектору фронта оборено је осам непријатељских авиона. Југозападно и југоисточно од Москве, немачке ваздухопловне снаге исто су извеле нападе на железничке пруге. Потпуно је уништено пет возова пуних војника и ратног материјала, а исто тако су причињене велике штете у железничким инсталацијама.

Да ли је Тимошенко смењен?

Лондон, 21 јула. — (НШТ) Енглески извештачи, који се налазе у совјетском главном стану, јављају да немачко напредовање према Ростову и даље траје. Поново се шире вести да је Тимошенко смењен са положаја команданта Јужне армије и на његово место наименован маршал Шапошњиков, шеф совјетског Генералштаба. Према енглеским вестима, маршал Тимошенко је смењен услед тога јер није био сагласан са планом да се Ростов преда.

Рузвелт ће постати главнокомандујући свих савезничких снага

Амстердам, 21 јула. — (ДНБ). Како британска обавештајна служба јавља из Ван Хувера, Рузвелт ће ускоро преузети главну команду свих савезничких војних снага. Рузвелт је већ као претседник Сједињених држава главнокомандујући америчких трупа — каже се даље у овој вести. Његова нова функција биће примљена са „општим задовољством“.

Осовинске чете су на неким местима на јужном сектору Источног фронта напредовале 600 километара

Берлин, 21 јула. — (БТ). У појединим деловима Источног фронта осовинске чете, од почетка офанзиве, напредовале су око 600 километара. Окупиране територије су од великог индустриског и пољопривредног значаја.

НОВА ПОШТА

Битка на Источном фронту наставља се у пуном јеку. Иако у Берлину на надлежном месту и даље не дају неке детаљније податке о развоју борби, истакнуто је, ипак, да су од почетка напада немачке и савезничке трупе на јужном сектору Источног фронта продрле 600 километара на Исток. У Берлину се тим поводом нарочито истиче велика пољопривредна и индустриска важност новозаузетих области.

Сва лондонска штампа налази се данас под утиском борби на Источном фронту. Тако „Тајмс“ каже да се борбе воде не само на јужном сектору Источног фронта, већ су у пуном замаху и на осталим секторима. И остали листови пишу о борбама истичући тежак положај Тимошенкових армија, које се повлаче ка истоку.

Поред бриге које задаје стање на Источном фронту, Енглези су забринути и због поморских губитака, које су досада претрпели. Дописници швајцарских листова из Лондона јављају да меродавне у Лондону највише забрињује сада несташица тонаже. Према овим извештајима, у Лондону се већ поставља питање није ли Осовина већ на путу да добије овај рат. Дописник „Националцајтунга“ јавља да је питање поморских губитака и после седнице Парламента остало потпуно отворено. Шведски листови, пак, доносе детаље о тајној седници Доњег дома, на којој је влада саопштила податке о поморским губицима. На тајној седници, пише шведска штампа, само је повећано узнемирење, тако да је неколико посланика тражило одмах објашњења о програму нове изградње бродова. На ово је претставник владе дао заобилазан одговор.

Горње питање, као што је о томе већ раније писано, од битне је важности за могућност стварања другог фронта. Један енглески поморски стручњак изјавио је да ће за стварање другог фронта стајати на расположење потребна тонажа тек по престанку опасности која прети англосаксонској флоти од осовинских подморница. Он даље каже да се мора прво добити атлантска битка, па тек онда Енглеска може мислити на стварање другог фронта.

Немачки државни секретар за јавну исхрану, Баке, одржао је говор у недељу, у коме је рекао да је немачка пољопривреда у прошлим годинама постигла велики успех и томе се може захвалити што немачки народ за последње три године није гладовао. Он је још рекао:

— Немачка се данас налази у положају да може да снабдева не само сопствени народ, већ може слати намирнице и осталим европским народима.

Одлазак француских радника за Немачку и даље траје убрзаним темпом. Успостављени су нарочити возови, који сваког дана односе француске раднике на рад у Немачку. Сваки француски радник, који се пријави на рад у Немачку, добија одмах 3000 франака.

Кубанска влада забранила је тамошњем шпанском посланству да са својим Министарством спољних послова одржава везе путем шифрираних телеграма. У образложењу ове своје мере кубанска влада се позвала на то да су шпански дипломати и чиновници конзулата у Куби слали у Европу извештаје, који су штетили интересе америчких држава. Сличан инцидент у своје време десио се и у Ирану када су тамо ушле совјетске и енглеске трупе. Тада је тамошњем јапанском посланику била такође забрањена употреба шифрираних телеграма. Несумњиво да је ова мера кубанске владе инспирисана из Вашингтона у намери да се створи јаз између америчких држава и европских сила које симпатишу са силама Осовине.

За држање Америке карактеристичан је инцидент који се десио у Вашингтону, када је француски амбасадор Анри Еј отишао у Министарство спољних послова да поведе разговоре са Самнер Велсом. Међутим, Велс га није ни примио, већ један чиновник Министарства спољних послова. У вези с овим инцидентом, у Вашингтону се истиче да Велсов иступ није толико уперен лично против Еја или Лавала, већ је демонстративног значаја у погледу спољне политике Лавалове владе. Целокупна париска штампа бави се овим инцидентом. Тако „Матен“ доноси на уводном месту чланак под насловом: „Безобразлук се наставља“, док „Пти Паризиен“ пише веома похвално у последњој ноти коју је Лавал упутио Вашингтону, одбијајући америчку понуду.

х—з.

Кроз штампу

Берлин: главни непријатељ је Велика Британија

„Пестер Лојд“ пише да побуђује пажњу чињеница да се у немачкој штампи, у разним значајним уводницима почетком ове недеље, указује на то да је главни непријатељ у овом рату Велика Британија. „Док је пажња светске јавности, па и немачког народа, претежно обраћена на одлуке на Источном фронту — пише „Пестер Лојд“ — немачки листови издају лозинку: „Непријатељ остаје Енглеска!“ Ма колико да су важне војне одлуке на Истоку, остаје у политичкој перспективи Немачке рушење Енглеске као политички одлучан задатак овог рата. Тим ставом, јасан одговор налази лондонска поновна пропаганда — коју нарочито води бивши државни потсекретар у „Форињ Офису“, Ванситарт — којом се одбацује теорија о „три разнолике Немачке“, да би се зато прокламовала борба против Рајха и немачког народа у целости.“

„У немачким се коментарима — пише „Пестер Лојд“ даље — додуше упозорава да Ванситартова пропаганда није потребна да би стално потсећала немачки народ да је од Велике Британије поведени рат управљен непосредно против опстанка немачке нације. Кад Лондон за такву пропаганду сматра да је поново дошао тренутак, онда у Берлину мисле да се потреба тога испоставила из све већег разочарања Енглеске о неповољном ратном положају. Берлинска парола „Непријатељ остаје Енглеска!“, међутим, није само немачки одговор, већ се може сматрати као симптоматична за унутрашњу сигурност, с којом се у Немачкој гледа на ефекте победа на Истоку, за касније велико разрачунавање са Великом Британијом.“

*

„Берлинер Берзенцајтунг“ пише да у Енглеској уз нејасност положаја долази и нејасност о позитивним циљевима овога рата. Постоји, додуше, сагласност да непријатељ треба да буде уништен. Али како и шта треба да буде, како ће бити после рата изгледа положај Енглеске и њеног светског царства, то су све веома спорна питања.

„У последње време, међутим — пише „Берзенцајтунг“ — креће се, тамо преко, једна утицајна група која грезвено, и истовремено страсно, набацује питање о светско-политичком положају Енглеске. Она се огорчено брани против онога душевног стања осећајне опијености, апстракција поправљача света и душевнога релативизма које новинар Войгт означује именом „опскурантизам“. Цео је британски народ обузет једним чудним егоизмом и нагоном ка луксузу и добром животу, и размажен полудефетистичком литературом. Крајње је време да и Енглеска, по немачком узору, доживи обимни преображај националног духа. Ако овај не дође одгоре, он ће доћи одоздо, са облицима опустошења и растројавања.“

„Тај дух опскурантизма — подвлачи, даље, „Берзенцајтунг“ — растопио је моћну вољу конзервативне партије и веру масе у империјалну позваност. Што недостаје, то је смисао за светско царство, за империјалну судбу и империјалну величину. Заборавило се да су сва светска царства основана путем силе и да се путем ње само могу и одржавати. Распространио се један душевни антиимпер јализам, за који сад има да се испаште. Из дана у дан се пише да се Енглеска бори за слободу, за демократију, за један нов светски поредак и за општу револуцију духова. То су све апстракције без живота. Енглеској би милије било кад би био већи број оних који увиђају да се борба води просто за Енглеску и светско царство.“

*

„Мађар Немзет“ доноси саопштење надлежних немачких кругова Берлина, поводом нових верзија о употреби отровних гасова, које гласи: „Из иностранства круже нове вести у којима се опет потеже питање употребе отровних гасова. С овим у вези, у берлинским војним круговима указују на то да је од стране немачке Врховне војне команде већ поводом напада на Керч дата о томе изјава, како је познато, а у којој је наглашено да немачке трупе ни досад нису употребљавале отровни гас, нити ће га отсад употребљавати. Баш зато — веле у Берлину — немачко Врховно војно вођство сматра за излишно да се бави овим распрострtим гласовима. У немачким политичким круговима с овим у вези упозоравају на то да Сједињене државе буду обазриве и да се не играју таком ватром, нарочито с обзиром на развој немачке технике, познате широм света, — наглашује се у берлинским надлежним круговима.“

„Регели Мађарорсаг“ пише, из Берлина да су надлежни војни кругови сада постали говорљивији у погледу ратних догађаја, али да они саопштавају само начелна расматрања о садањем отсеку летње офанзиве. „Свакако је занимљиво — пише лист — да се с немачке стране сада први пут дотиче узрочна веза која постоји између офанзиве према југу и противакције Совјета код Вороне жа. У овим покретима совјетске војске виде берлински војни кругови признање самога совјетског вођства да није умело да држи у рукама ситуацију у подручју Дона—Донеца, или да одбије савезничке нападе; и совјетске нападе код Воронежа приписују схватању Совјета да би нападачким операцијама могли зауставити немачке војне операције, или бар ублажити њихов замах.“

„Исто баца занимљиву светлост на досадањи летњи офанзивни поход изјава берлинских војних кругова — пише даље „Регели Мађарорсаг“ — да је „еластична одбрана“, на коју је маршал Тимошенко прешао, била изненађење и неочекивано је снашла немачко ратно вођство. Совјетско вођство, међутим, истинску користи није умело да извуче из тога изненађења, јер је маршал Тимошенко прекасно упознао скретање савезничких војсака у југоисточном правцу. Томе приписују у Берлину и то, што је Тимошенко слободу кретања својих трупа на југу знатним делом изгубио. Просуђивање положаја се у берлинским војним круговима своди на то, да је сада питање да ли ће Тимошенку поћи за руком да спасе своје трупе на Дону, и ако спасе, у коликој мери.“

FRANZ JOSEF
ГОРКА ВОДА

Швајцарска штампа о односу Мађара и Срба

Цирих, 21 јула. — (МТИ). „Ноје Цирихер Цајтунг“ пише о зближавању које је почело између мађарских Срба и Мађара, као резултат настојања мађарске владе и Милана Л. Поповића, народног посланика. Ово зближење — пише швајцарски лист — олакшава околност да је у круговима Срба дошло до расцепа. Левичарска мањина остала је при југословенској идеји, а грађански и десничарски слојеви, који претстављају већину, стоје на гледишту да су последњи догађаји, а нарочито грађански рат у Босни, створили такав јаз између српског и хрватског народа, да више о југословенским идејама не може бити ни говора. Ови кругови припојење Бачке и Барање Мађарској не сматрају као покрет, него као наставак живота њихових предака.

У истом смислу пише и „Бернер Тагблат“, који истиче да су догађаји у Бачкој дошли пред мађарски Парламенат. Догодила су се дела терора и саботаже, и за сузбијање организованог општег устанка мађарске власти су извеле војну силу. Устанак су спремали партизански комунисти. У вези с овим, лист потсећа на изјаву министра унутрашњих послова г. Керестеш-Фишер Ференца, да земљи не прети комунистичка опасност и да ће свака комунистичка организација бити угушена у клици.

ВОРОНЕЖ

Град Воронеж, на подручју Дона, који је недавно освојила немачка војска, пред почетак рата имао је 327 хиљада становника. У току спровођења петогодишњег плана, који је постављен од Совјета, град је углавном изгубио своје дотадање претежно пољопривредно обележје, и развио се у велику индустриску варош. Нарочито се развила, у најновије време, индустрија авионских мотора. Фабрика која носи име „Ворошилов", имала је 12.000 радника, а у фабрици „Стаљин", која је такође од почетка рата производила моторе авионе, радило је 5000 радника. У сличним сразмерама производила се у овом граду и топовска муниција и остале потребе у вези са наоружавањем.

Међу установама које нису у непосредној вези са ратном индустријом, истиче се фабрика за прераду гуме, са близу 10.000 радника, и фабрика вагона. Доста је развијена, исто, и индустрија електричних уређаја.

Истичу се, даље, извесна рудна богатства, нарочито магнетско железо. Са пољопривреднога гледишта, околина Воронежа је врло плодна, и чувена по својој земљи црници („чернозем"), која даје одличне аграрне приносе. Главни пољопривредни производи су пшеница и зоб. Од сточарских грана, нарочито је развијено коњарство.

Мађарски хонведи не учествују у акцији чишћења у Хрватској

Будапешта, 21 јула. (МТИ) — Са надлежног војног места дато је за МТИ ово званично саопштење: У неким мађарским листовима објављене су вести да у борби која се води на територији Босне, ради уништења четника, учествују, поред хрватских, немачких и италијанских јединица, и мађарски Хонведи.

У вези са овим, констатује се да је неколико јединица м. кр. речне страже, која осигурава пловидбу на Дунаву, а које су своје дејство прошириле и на Саву, биле нападнуте ватром са обале. На ово је одмах одговорено ватром и нападачи су отерани. Изузев овога случаја, на територији Хрватске никакве друге мађарске војне активности нема.

Лондонска штампа о немачкој офанзиви

Лондон, 21 јула. — (МТИ) Лондонски листови објављују вести о Тимошенковом поразу. Московски дописник „Тајмса" јавља да је немачка офанзива у великом замаху не само на главном сектору фронта, него и на свима осталим деловима. Према писању „Дејли Телеграфа", у свом повлачењу бољшевици нису у могућности нигде ни да застану. „Њус Кроникл" пише да је током немачке офанзиве Тимошенко претрпео потпуни пораз.

На јужном фронту прилике се толико погоршавају да Совјете може да спасе само чудо. Московски дописник „Дејли Експреса" јавља, да немачке трупе настављају надирање пуном снагом и да се не могу зауставити.

Активност немачког ваздухопловства код Ел Аламејна

Берлин, 21 јула. (ДНБ) — Према извештајима који стижу из Африке, немачке ваздушне снаге су и јуче код Аламејна извршиле успешне нападе на моторизоване јединице. Бомбе су нанеле велике штете моторним возилима, у ваздушним борбама које су вођене изнад египатског фронта оборена су 24 непријатељска апарата. Немачке ваздушне снаге изгубиле су 5 борбених авиона.

Како се са немачке војне стране саопштава, немачки извиђачки авиони, током извиђачких летова над британским морем и обалама, успели су да митраљеском ватром отерају британске миноловце. Из овог извиђачког лета сви су се авиони вратили неоштећени.

Лорд Биверброк биће наименован за „министра другог фронта"

Лисабон, 21 јула. — (НШТ) Радио Шенектеди јавља из Вашингтона да је лорд Биверброк бити наименован за министра другог фронта. Енглески листови се много баве личношћу бившег министра Биверброка и помињу да ће он поново ући у ратни кабинет.

АПОЛО

Премијера

ТОСКА

Имигерио Аргентина и Михел Шимон

АТИЛА

Москва -- Шангај

Драма са границе Русије и Кине

Пола Негри, Густав Дизел и Фолфганг Кеплер

ЗРИЊИ (Рекс)

Неми манастир

Одличан мађарски филм

Јавор П., Толнаи К. и Лукач М.

РАКОЦИ (Палас)

Сабласти у граду

Одличан немачки филм

Хари Пил

У сали су инсталирани модерни апарати за хлађење дворане

Француска флота у Александрији даће отпора ако Енглези употребе силу?

Париз, 21 јула. — (НШТ). „Пари Соар" објављује чланак у коме каже да је Лавал издао наређење команданту француске флоте која се налази у Александрији да употреби сва средства уколико Енглези покушају да силом дођу до француске флоте.

—o—

Шведска ће употребити оружје против нападачких подморница

Стокхолм, 21 јула. — (БТ). Шведски министар војни изјавио је да је шведска спремна да интервенише са оружјем, ако стране подморнице и надаље буду угрожавале пловидбу у шведским територијалним водама, и ако страни авиони не буду поштовали неутралност Шведске.

Шведска авијација и контраавионска артиљерија добили су наређење да отворе ватру на сваки страни авион који буде прелетео шведску територију.

„ТАЈМС" О ТАЈНОЈ СЕДНИЦИ ДОЊЕГ ДОМА

Лондон, 21 јула. (МТИ) — „Тајмс" доноси извештај о говору једног енглеског посланика, који је овај одржао на тајној седници Парламента, а поводом извештаја који је влада поднела на овој седници о тачним подацима губитка бродова. Овај посланик је већ раније пожуривао да влада званично да тачне бројке потопљених бродова.

— **Ово се сад већ десило, каже** „Тајмс" питирајући послаников говор — **али иза затворених врата, и влада је опет јавност оставила у потпуном необавештењу."**

Овај посланик позвао је енглески Адмиралитет на одговорност, јер не само што није био задовољан са губитком бродова, него још више са изградњом нових бродова, **наглашујући да британском** политиком изградње бродова не управља Адмиралитет, него власници фабрика ратних бродова.

— **Ако Енглеска доживи нови пораз, онда ће британски народ добро учинити да за ово не криви фабричке раднике, него британски Адмиралитет."**

УБИСТВО ВОЂЕ ДОБРОВОЉАЦА У ЛЕСКОВЦУ, СВЕШТЕНИКА СЛОБОДАНА СТАНОЈЕВИЋА

Београд, 21 јула. (МТИ) — „Ново време" објављује извештај из Лесковца о зверском убиству вође тамошњих добровољаца, — месног свештеника, Слободана Станојевића, кога су убили бандити. Он је кренуо у село Коњарник, где је имао да одржи збор тамошњих грађана. Пре него што је збор почео, појавила се једна патрола, чији је вођа позвао свештеника у страну под изговором да има нешто с њим да разговара. Иако је слутио зло, поп Слободан пошао је са овима, па када су ови зашли за зграду суднице, један од њих опалио је из карабина и оборио га на земљу. Остали су прискочили и дотукли га кундацима. Два грађана, који су били недалеко од места овог злочина такође су убијена.

—oo|||oo—

— **Попис резерви бакра у Италији.** Како БТ јавља из Рима, државни секретар за ратну производњу наредио је да се изврши попис и заплена свију резерви бакра код електричних централа у целој Италији.

ПРОГЛАС ПРЕТСЕДНИКА ЕМИГРАНТСКЕ ЧЕШКЕ ВЛАДЕ

Лисабон, 21 јула. — (МТИ). **Бивши чешки посланик Масарик, претседник емигрантске владе** која заседава у **Лондону**, издао је проглас у коме позива **Чехе да убијају немачке жене и децу.**

—(●)—

— **Снабдевање турских градова под државном контролом.** Пошто је у последње време на пољу снабдевања појединих градова у Турској завладала велика оскудица не само у животним намирницама, него и у другим важним артиклима, турска влада је одлучила да у свима већим турским варошима и градовима заведе државну контролу над снабдевањем градског становништва.

— **У Швајцарској се заводе нова ограничења у животним намирницама.** Из Цириха се јавља Савезни биро за ратно снабдевање наредио је да се оброк меса у августу и септембру смањи на 1 килограм по глави. Ова мера је предузета због велике оскудице у стоци. У јуну је оброк меса износио пола килограма, а у јулу се опет смањио. Оброк масти смањен је на 500 грама, док је оброк сира повишен на 200 грама.

— **Директна железничка веза Каиро—Цариград.** Нова железничка пруга између Триполиса и Хаифе, преко Бејрута, коначно је довршена, чиме је успостављена директна линија између Каира и Цариграда. Пробна вожња обављена је у присуству енглеских техничара, те ће ускоро отпочети редован железнички саобраћај.

На дну Индиског мора

Језиви сусрет једнога гњурца са воденом змијом чији најмањи ујед доноси тренутну смрт

У испитивању речних и морских дубина и њихових тајни, гњурци имају не безначајну улогу. Истовремено, њихов је рад скопчан са већим опасностима него што се мисли. Јер, сем тога што они на самоме »терену« свом, у води, могу да нађу на нежељене, по живот опасне сусрете, може да се, и поред најсавеснијих мера сигурности и опрезности, прекине, неочекивано, веза којом је гњурац спојен са спољним светом. Наша ће се читаоци сећати да је баш недавно у нашем граду платио главом један гњурац, који је, поводом радова на рестаурацији дунавског моста, сишао у воду ради техничких испитивања; у том је једна лађа, пролазећи баш туда, случајно дотакла и прекинула уже којим је био везан, и несрећни гњурац изгубио је живот.

Ниже доносимо један језиви доживљај како га је сам испричао, у најновијем броју берлинске **»Зелене поште«**, чувени гњурац Куно Швирс, испитујући дно морско уз обалу Индиског Мора. Ево његових речи:

»Са Малајцима и Мадурезима стојим на палуби моје малене једрењаче, над спрудом корала — на обали острва Бали, и спремам се у воду, ради испитивања обалског дна. Учвршћујем на глави свој тешки гњурачки оклоп. Још последњи поглед на моје пратиоце помагаче, који мој живот држе у својој руци. Нема ни једнога Европљанина у томе друштву, сами урођеници, али сам потпуно сигуран у њих.

ПОДМОРСКИ КОРАЛИ МЕЊАЈУ БОЈУ...

Полако се спуштам доле, у незнани свет, на конопчаним лествицама. У грготу, прелива ме кристално чиста вода. Отворено зелено светли дубински свет унаоколо. Ускоро, стигао сам у дубину од десет метара, на морско дно. Привикавам се на ударање ваздушне пумпе која ми кроз цев шаље, од горе, свежег ваздуха. Исто тако, привикавам се на осећај притиска у грудима, који ми проузрокује ваздушни притисак у моме тешком гњурачком оделу.

Од двадесет година наовамо, познајем овај подморски свет. Па ипак, увек ме обузима нови осећај запетости и, истовремено, осећај који усређује када испитивања вршим на дну мора.

Полако, приближавам једној отворено зелено блиставој стени од корала. Одједном, она потпуно мења своју боју: лежи сад предамном прекрасно светло црвена. Откуда то? Објашњена, нама гњурцима нарочито добро позната појава. На прилазак непознатог бића, све оне безбројне мале коралне животињице, отворено зелене боје, повукле су се у своје црвене цевчице. Тако је сада предамном црвени корал — који скрива своје животињице.

ИЗНЕНАДНИ УДАРАЦ У ШЛЕМ

Потпуно сам занесен у проматрању тога необичног животињског света, кад одједном — страховит ударац погађа мој шлем. Зуји и бруји у глави, као да сам под неким водопадом. Падам на тло, и с тешком муком се исправљам. Шта је? Је ли се, можда, прекинула ваздушна цев? Не чујем више ударце пумпе. Моји прсти пипају вентил за одушак на шлему. Не продире ваздушна струја! сваког часа очекујем да кроз цев продре вода, и — онда сам готов. Међутим — тишина. Сада опет сав долазим к себи. И онда опет чујем клопарање пумпе, и осећам нову, свежу ваздушну струју. Шта се то тамо на броду могло десити? Или, да није каква огромна риба запела о ваздушну цев, па се мало »очешала« за моју главу. Осећам се нешто слаб на ногама. Али, ускоро, опет пулсира у мени пун живот...

Сада, доиста, опажам сенку једне огромне рибе. Јели, можда, кит? Али — већ га нестаје. Извесно се, као и увек, уплашио од оних многих ваздушних мехурића који се, брбоћући, дижу из мога гњурачког шлема.

СМРТОНОСНА ЗМИЈА НА РУЦИ

Баш размишљам да ли је већ време да се поново вратим горе. Моје голе руку мрзну. Сада опазим још једну грану корала, у црвено — жутој боји. Ту врсту још немам у својој збирци, хоћу да откинем себи једну грану. Већ се машам за њу, али сад, одједном, опажам поред моје руке, управо тик уз њу, троуглу главу једне необично отровне, сиво зелене, мале водене змије. Један тренутак оклевам да повучем руку. Сад је прекасно, змија се приближила још већма, и лежи са својом главом на кожи моје руке. Говорим сам себи: мир. Не помицати руку! Држати је мирно, како стоји.

Необично колико ми мисли струје кроз главу. Али поново, међу том навалом мисли, унутрашња заповест: не помицати руку! Јер добро знам да један ујед те змије доноси намах, поуздано, — смрт.

Минути се протежу у часове. Сада ми је врућина у моме ма и још толико хладном гњурачком оделу. Сад осећам да се змија — покреће. Полако, сасвим полако, клизи преко целе моје руке, и отпузи даље, једној грани корала. Већ нестаје њена опасна глава међу гранама. Само још шпица њенога репа лежи још на мојој руци. Један тренутак још морам да заклопим очи. И онда — нестаде је потпуно.

Рука ми је, најзад, ослобођена од овог малог али тако опасног непријатеља. Брзо одлазим, тетурајући се, неколико корака натраг. Дишем сад много слободније, и размишљам: зашто, Боже, мора и у овоме тако прекрасном свету да поред лепоте вреба и опасност?...

Ускоро, поново ме обасјава сунце на палуби брода, — претрпљена опасност убрзо је заборављена. Скидам свој тешки оклоп. Увлачим прве димове из запаљене цигарете, и довикујем мојим верним Малајцима:

— Добро ми очистите гњурачко одело, јер сутра зором хоћу опет да сиђем...«

Светостеванска свечаност

на Међународном сајму у Будапешти биће апотеза права, мача и рада

Будапешта, 21 јули. — Несумњиво да Будапешта одавно није имала тако значајних и многостраних, пропагандних догађаја као ови, који се спремају за време међународног сајма, који се одржава у исто време када и Светостеванска седмица. Цела земља жели да том приликом манифестује своју снагу и права хиљадугодишње слободе нације, и несаломљиву стваралачку и борбену вољу за идућу хиљаду година.

Прва велика свечаност биће традиционална процесија из будимског града са Светом Десницом, а друга биће на Тргу Јунака испред Музеја лепе уметности, где ће бити изложена верна копија хиљадугодишње свете Круне, вечног симбола мађарске снаге, права и слоге. Око Круне под стаклом и јаким осветљењем, биће изложени Мађарски Устав, најважнија правна дела мађарске народне слободе, почев од Златне Буле, па до Закона о избору Заменика Регента, — као доказ правог и конзеквентног пута којим нација иде већ хиљаду година у одбрани своје народне слободе и законодавства. У салама Музеја лепе уметности биће изложене историске слике.

Сучелице, у згради Уметничког павиљона, биће друга изложба „Хиљадугодишњи мађарски мач", други стуб мађарске државе, потпора права. На овој изложби оживотвориће се и драгопени предмети ратног музеја Зриньских витезова.

На средини између ове две изложбе налази се гроб Незнаног јунака, са почасном стражом, где ће народ доказати да не заборавља своје синове који су пали јуначки, жртвујући своје животе у борби за опстанак државне и народног јединства.

Недалеко од овога места, које ће бити национална манифестација, у најлепшем делу градскога парка, Варошлигета налази се и сама изложба, која приказује животну енергију мађарске индустрије и занатства, као гарантију за будућност. Она опстоји и напредује под најтежим приликама и приказаће сваком посетиоцу како треба данас да се прилагоди мађарски произвођач и потрошач данашњице у интересу лепше сутрашњице.

— На престоничким улицама појавио се такси са гас-мотором. „Ешти Курир" јавља да су се по улицама у Будапешти појавили први огледни такси-и снабдевени са гас-моторима. На крову кола налази се у једном резервоару течни бутан-пропан гас, који је довољан за вожњу од 200 километара.

— Две године поткрадао кожу из магацина фабрике. Из Будапеште се јавља да је престоничка полиција успела да ухвати два лопова који су пуне две године поткрадали магацин фабрике ципела „Механика" у Будапешти. Лопови су били шофер фабрике Јожеф Манглијар и његов млађи брат Ференц. На траг лопова навели су полицију неки престонички обућари, који су посумњали да је кожа купљена од браће Манглијара, украдена из поменуте фабрике.

— У Будапешти је попустила криза пива. Како се јавља из Будапеште, престонички гостиничари су са задовољством констатовали да је у последње време оскудица пива знатно попустила. То се може приписати околности што су престале јаке летње жеге, тако да се сада може по престоничким локалима сервирати пиво и у криглама.

ВЕСТИ

— Жива делатност посланика владине странке опажала се у недељу у округу суботичком. У суботици је одржана конференција централне управеМЕП-а, на којој су говорили велики жупан и претседник странке г. **др. Рек Андор,** затим народни посланици гг. **Богнер и Војнић.** У Чантавиру, Бачкошутфалви и Бајши одржане су такође конференције МЕП-а и на овим конференцијама говорили су народни посланици гг. проф. Богнер, др. Нађ Иван, др. Фалчионе Арпад и Хорват Лајош.

— Вршидба је почела у целом хатару Суботице. На појединим местима пшеница је дала и по 15 мтц. по ланцу, али има места где је дала само по 7—8 мц. Многи поседници већ су предали сувишак своје пшенице Хомбару и тако су стекли право на посебну количину мекиња, која се даје за товљење свиња.

— Кали Клор — само на лекарски рецепт. Званичне новине објављују наредбу министра унутрашњих дела којом се, до даљег наређења, Кали Клор (Калиум хлорикум) сме издавати само на лекарски рецепт.

— Само се шведске шибице смеју употребљавати у Суботици према наређењу власти. Тзв. сељачке шибице, које се пале без кутије изузимају се од продаје и сва количина има се одмах пријавити у Апровизационом звању.

— Самоубиство у Петровцу. Државно тужиоштво извештено је да је у Петровцу извршио самоубиство вешањем 75-годишњи Михајло Зеленак земљорадник. Он се обесио у својој кући. Узрок самоубиства није утврђен.

— Милош Дудић, радник, изгубио је јуче своју пазарну књижицу, пријавницу и дозволу за мељаву жита. Моли поштеног налазника да му их преда: „1941, априла 13" улица бр. 13.

—Тешко је ранио љубљену девојку и њену мајку, затим је пуцао на себе млади земљопоседник из Тотфале код Кањиже Бата Рудолф. Бали Маргита и њена мати, које су рањене револверским метцима по глави, пренесене су у сенћанску болницу. На свом саслушању Бали Маргита је изјавила да је Бата извршио своје дело због тога што је родитељи нису пустили да се уда за њега, па ни за другога до свршетка рата.

— Регистровање кобила у Суботици извршиће се по овом распореду: 4 августа у 7 сати на Лудошу за кобиле из Лудоша, Бикова и Хајдукова. 5 августа у 7 сати у Нађфењу (Жеднику) за кобиле из Жедника, Зобнатице, Бикова, Вамтелека и Ђурђина. 6 августа пре подне у 7 сати на Таванкуту за кобиле из Таванкута, Љутова и Шебешића, а истог дана после подне у 3 сата у Суботици у Градском магацину за кобиле из Суботице, Келебије, Радановца и остале околине. Треба догнати све кобиле од 3 године старе или старије. Накнадно уврштење у матицу неће се вршити.

Учесници првог течаја ваздушне одбране положили су испит

Течајеви се одржавају у Католичкој читаоници у Епреш улици и у просторијама Грађанског мађарског певачког друштва у улици Др. Вилт Вилмоша

У прошли петак и суботу положила је испит за ваздушну одбрану прва група учесника овог течаја, укупно њих 180 на броју. Сада се течајеви одржавају паралелно и скоро сваке недеље полаже испит по једна група. Обучени течајци у својим реонима одржавају практичне вежбе и упознавају грађанство како треба да се влада за време евентуалног напада из ваздуха.

У просторијама Грађанског мађарског певачког друштва, испити су одржани у петак по подне, а у Левенте дому одржани су у суботу по подне Пре почетка испита г. **Талијан Јожеф**, м. кр. полициски главни надзорник, одржао је информативно предавање о сарадњи власти и грађанства приликом пасивне заштите од напада из ваздуха. Потоме су почели испити, којима је претседавао г. др. **витез Хорват Казмер**, зам градоначелника, претседник Лиге.

Теориски испити обављени су са пуним успехом, па је потом у касарни Градске пожарне чете одржан практичан испит, којим је управљао г. **Ђерђдеж Елемер**, секретар Лиге и управник течаја.

Сви посетиоци течаја, показали су највећу пажњу, тако да су са успехом положили испит.

—(●)—

— За време црквене славе младићу столицом разбили главу. У околини Будапеште, у Анђалфелду, одржана је у недељу црквена слава која је протекла веома бурно. У појединим крчмама долазило је често до туче и било је неколико жртава. Најгоре је у тим тучама прошао трговачки помоћник Иштван Мохо, кога су његови другови за време туче ударили столицом по глави и нанели му тешке повреде. Услед удара столица се распала у парам-парчад.

— Месо угинулог магарца продавали као говедину. Врховни суд у Атини осудио је на доживотну робију једног тамошњег месара зато што је месо угинулог магарца продавао као говедину. Интересантно је да потрошачи нису приметили разлику између ове две врсте меса и ствар се не би открила, да није један вешт детектив ухватио месара у овом послу.

— Пијанице и кавгаџије у Хрватској шаљу се у логор. Из Загреба се јавља: Поједине жупаније у Хрватској предузеле су нарочите мере против ноторних пијаница и кавгаџија. Она лица која су због пијанства или кавге већ у три маха кажњавана, шаљу се у логор на принудни рад.

— У Финској влада незапамћена зима. Из Хелсинкија јавља БТ: У неким областима Финске влада незапамћена хладноћа у ово годишње доба. У Виборку и у области око њега у кругу од 300 километара температура је пала испод нуле. Примећени су и велики слојеви иња, што се одавно већ није забележило.

ПРИВРЕДА

Реформа мађарског воћарства

Под овим насловом доноси престонички стручни часопис „Сидост-Економист" разлагања о мађарском воћарству и смерницама за његово унапређивање, која, сажето, доносимо.

Одличан квалитет мађарског воћа није у прошлости, у привредном погледу, дошао до пуног изражаја из разних узрока. Пре свега недостајало је централно вођење производње; а и интересовање и стручност воћара била је слаба. Поједини крајеви државе нису били довољно специјализирани за плодове који највише одговарају њиховом карактеру, нити су се могли искултивисати јединствени типови. Поред тога још, интересовање за потрошњу воћа није било довољно велико. Пошто, под тим околностима, рентабилност воћарства није могла бити осигурана, није се исплаћивало на томе подручју улагати веће инвестиције.

Садашњи положај ствара нешто боље услове за произвођаче воћа. Модеран правац исхране, пораст градског становништва, занатских и интелектуалних радника, фактори су који проузрокују повишену воћну потрошњу. Тренутне тешкоће у стварању других животних сретстава скрећу исто тако интересовање на воће.

Напор мађарске државе да подигне воћарство не стоји у вези са таквим тренутним коњуктурама, него је већ подуже времена у току; свакако, она пада данас на плоднije тло него раније. Уз то, уновчење у иностранству није ратом претрпело никаве штете, — пре свега Немачка преузима глатко, и уз високе цене, понуђене јој количине мађарског воћа. Али, настојања владе управљена су и за будућност. Још током ове године подићи ће се две нове хладионице воћа (у Шолтвадкерту и Кечки) са капацитетом од по 70 тона. Привредни значај тих установа лежи у томе, да оне лишавају пољопривредника тога да, у оскудици подесног складишта за своје воће, мора да га форсирано баца на тржиште. Даље ће се подићи низ станица за паковање воћа, пошто целисходно паковано воће не само да је привлачио закупца, него се тиме и квалитет и трајност воћа побољшава, односно продужује. Крајем ове године, Мађарска ће имати већ седамдесетак таквих станица.

Производња воћних конзерва у правом смислу данас је веома отежана оскудицом белог лима (плеха), као и ограниченом добавком шећера. Зато, долазе у обзир нове методе, код којих таквих проблема нема, — пре свега сушење воћа. Суво воће може се, услед своје мање тежине и опсега, лакше и простије транспортовати него свеже. Из тог разлога, ове ће се године у Мађарској подићи двадесетак сушница за воће, и то поглавито у ердељским подручјима, где се на тај начин стварају и за шумско воће могућности за повећано уновчавање. Укупне набројане инвестиције стајаће око 1 и четврт милиона пенга.

Даља будућност мађарског воћарства зависи, у многоме, од тога да ли ће поћи за руком да се не само код потрошача, него и код произвођача, нарочито код власника нових сељачких газдинстава, побуди довољно интересовање. Дабоме, воћарима је потребна, сем целисходне и темељне обуке за рационално одгајивање воћа, и материјална помоћ, првенствено расподела воћних садница. Нова засађивања воћака су и иначе потребна, пошто је последња преоштра зима много опустошила нарочито кајсије, бресквe и бадем. Изградња школских расадника је, према томе, данас важна задаћа владе. У том погледу је већ и врло много учињено.

ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

Фаркаш Карољ и Чаут Марија већ дуже времена су незапослени. Нису они ни раније били баш много запослени. Али, радило се... За тај рад добили су пристојне казне, које су већ издржали, но пошто нису могли да се навикну на неки тежи рад, они су се пре извесног времена састали и договорили се да поново почну са старим занатом. У томе циљу, а да би послови били што уноснији, безбеднији, рентабилнији и лакше изводљиви они су склопили савез, под условом да се сваки од њих заједнички труди како би њихова сарадња била што уноснија. Склопљени савез није остао само на речима. Већ после неколико дана они се појављују на послу. Прва жртва био је стан Јоханштал Стевана, Кертес улица број 27, где су разбили прозор, ушли у стан, покупили тепихе и одела у вредности од око 4000 пенга, а затим прешли на претрес ормана у коме су нашли један новчаник са 700 пенга готовог новца, као и нешто златнине. Укупна вредност украдених ствари цени се на преко 5200 пенга. Са том лепом сумицом они нису били потпуно задовољени. Апетит је почео да расте. Већ после неколико дана они се појављују код Вилкић Иштвана, Пачирта улица број 2, одакле су украли неколико пари одела, 8 комада сапуна и неколико комада пернате живине. Снабдевени новцем, оделом, теписима, намештајем и сапуном, они се навалили на живину док је нису појели. Но та деликатеса дубоко се урезала у њихово памћење и изгледа да је никако нису могли заборавити, јер се већ после неколико дана поново појављују на делу код гостионичара Краксер Антала, Балош улица број 2, где су покупили скоро сву живину, а затим отворили стан и из њега узели 13 пенга готовине. Тако снабдевени они су отишли у свој стан, но овом приликом није им успело да поједу сву живину, пошто их је полиција ухапсила. Они су признали све ове крађе, но верује се да они имају још неколико сличних дела на души и у том правцу настављена је истрага.

*

Седамдесетогодишњак Губнер Јанош, који станује у Геза Феједелем улици број 6, поднео је пријаву полицији да га је Фишлер Клара истукла и да му је нанела теже телесне повреде.

*

Пружан Милан, Новосађанин, пребегао је у Независну Државу Хрватску још за време војне управе. Тамошње власти ухапсиле су га и пре неколико дана предале мађарским властима. Он је предат државном тужиоцу.

*

Због ширења алармантних вести полиција је ухапсила Шифтеровић Стефанију рођ. Бауер, Осечанку, и предала је Државном тужиоштву.

БИОСКОПИ

„Тоска" и „Вера Николскаја" у Аполу

Аполо биоскоп приказује до 22 о. м. премијеру италијанског филма „Тоска" од Ђакома Пучинија, драматизовану и нарочито за филм подешену. Захваљујући добром избору носиоца главних рола Мишел Симону — Скарпио и Империји Аргентино — Тоска, филм је изнад просечне вредности.

Иако позната тема и радња, филм је напет и интересантан. Доскочено је позоришној драматизацији што се тиче декора и инсценације. Неколико добрих снимака употпуњују недостатак и празнину која се осећа код „позоришне Тоске".

Судећи по свему, узевши у обзир и године модерног италијанског филма, „Тоска" је свакако успела и ваља га видети.

Идући филм у *Аполу* је „Вера Николскаја" са чувеним Вили Фричом и Тео Лингеном. Насловна рола је у рукама младе и талентоване Марте Харел.

Филм почиње у Петровграду, где се млади и лепи руски кнез Воронин заљубљује у сиромашну лепотицу Веру Петровну Александрову, и хоће да је жени. Родитељи Воронина неће зато ни да чују. На вереничкој вечери коју је приредио млади Воронин нико није хтео да присуствује. На заказаном венчању за сутрадан, место младе Вере Петровне, стиже само њено писмо, у коме му она даје на знање да га и даље воли али због његових родитеља и околине, који је презиру, не може да пође за њега.

Долази слом царске Русије и међу многобројним избеглицама налази се и кнез Воронин али сада као миксер на једном прекоокеанском пароброду. Ту он срета своју бившу драгану, која је сад чувена оперска певачица Вера Николскаја. И ту поново долази до везе, али овога пута чврсте и нераздељиве.

„Вера Николскаја" после „Краља валцера" и „Поштареве кћери" је једна од најбољих продукција немачке филмске индустрије, и доживела је незапамћен успех у европским биоскопима.

Јо—Ви

Већ дуже времена налази се Мојзеш Ерне са својом супругом изван Новог Сада. Његов стан у Бодза улици број 7 био је закључан. Неколицина провалника дознали су да је власник стана отсутан, те су у уторник у ноћи разбили прозор од претсобља, а потом отворили врата од суседне собе и тако ушли у стан. Пошто су имали времена, они су бирали све само најфиније ствари и све су трпали у један завежљај. Када су се већ спремали да напусте опљачкан стан, један од њих приметио је малу вертхајмову касу. То их је задржало и они су је лагано догурали до прозора, потом спустили доле, а затим све заједно натоварили на једна мала колица и нестали. Једна станодавка пробуђена буком, коју су провалници начинили приликом спуштања и товарење касе у кола, устала је и видела провалнике, али није смела да зове у помоћ пошто се и сама плашила. Међутим, њен исказ допринео је да је полиција на основу њеног описа већ ушла у траг дрским провалницима.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

= **Мађарско-италијански преговори о текстилној индустрији.** Претставници италијанске и мађарске индустрије текстила, у наставку својих преговора у Будапешти, продискутовали су предмете који се тичу из Италије увезене кончане робе, текстилних сировина и готовог сукна. На седницама су донесене одлуке у погледу цена, услова исплаћивања, рекламација итд.

= **Пропагандистичка акција задруге живинара у Мађарској.** Новооснована задруга одгајивача живине сада је, као први корак на унапређењу живинарства у земљи, повела далекосежну пропаганду за повишење производње пилића и јаја. У ту сврху, међу мале пољопривреднике раздељено је два милиона летака, у којима се приказују предмућства и средства за напредније живинарство.

= **Мере за унапређење воћарства и повртарства у Мађарској.** Влада ће у току ове године подићи многобројне хладњаче, сушнице и станице за паковање воћа и поврћа. Велике количине воћа и поврћа предвиђене су за извоз у Немачку, Швајцарску, Шведску и Белгију.

= **Обилан род грожђанца у Турској.** Берба грожђанца (ровина) у Турској цени се ове године на 60.000 тона, према 35.000 тона у минулој години.

= **Нови и стари метални новац у Србији.** Српска народна банка објављује да и поред нове емисије металног новца од 1 и 2 динара, остаје и даље у промету до даљег наређења, стари југословенски новац из алуминиум-бронзе од 2, 1, 050 и 0.25 динара.

= **Број индустриских предузећа у Немачној.** У Рајху има данас око 1,600.000 индустриских предузећа. Одатле, 16% су текстилна предузећа, 15% грађевинска-индустрија, и 12% дрвене прерађевине.

НАУКА И ЖИВОТ

Зашто поједини људи не подносе млеко?

Иако ретко, али ипак се дешава да понеки људи не подносе млеко, кисело млеко или нека друга јела, на пример парадајз, купус, шпарагепу и тсл. Са тим питањем вреди се мало позабавити и зато ћемо навести како га објашњавају медицински стручњаци, присталице тзв. природних метода у лечењу болести.

Они тврде, да када се унесе извесна јака храна у болестан организам, — на пример млеко, — оно се добрим делом претвара у противотрове (антитоксине) којима се неутралишу отрови (токсини), који већ постоје у организму дотичне особе. У томе случају, дакле, млеко врши улогу медицине. Али, пошто је дејство те медицине врло јако, то се оно манифестује у виду разних неугодности, па у понеким случајевима долази чак и до снажне реакције у облику повраћања или пролива. Међутим, када до тога дође, људи не знају да повраћањем односно проливом, нису избацили из себе само млеко, него су истовремено избацили и велике количине других отровних материја.

Исто то важи и за кисело млеко, и то можда још у већој мери. Има људи који веле да би умрли када би појели шољицу кисела млека, јер би им оно причинило страховите муке. Наравно, да такви људи нису здрави и да не живе подесним начином, него веома цене шећер, месо, производе из белог брашна и сл., а природан начин живота и пресну храну не могу замислити. Тако нешто за њих је просто страшно. Али ништа им није страшна главобоља, нервоза, малокрвност и још много других болести од којих они скоро редовно пате.

Најзад, треба знати, да је млеко храна, и то изванредно снажна и добра, богата калоријама, а није пиће, као што се то обично сматра од стране неупућених. Зато оно не сме да се пије нагло, у великим гутљајима, јер се тада прогруша у стомаку и такође изазива пролив, али то је други случај који није идентичан са оним првим, о коме смо напред говорили. **Т.**

*

ЋЕЛАВОСТ И КВАРНИ ЗУБИ СУ ЗНАК ДЕГЕНЕРАЦИЈЕ

Професор антропологије на харвардском универзитету (САД) Е. А. Хаун тврди, да се човечанство стално дегенерише. Нарочито ћелавост и кварни зуби су знак те дегенерације. По мишљењу овог професора, кварење зуба довешће временом до изумирања човечанства. Зато медицинска наука треба да уложи све снаге на проналажењу средстава, која ће спречити пропадање зуба код цивилизованог човека.

Један други амерички професор, др. Конт, директор душевне болнице у Трентону, тврди да су разне душевне болести последица труљења зуба, крајника, па чак и обољења слепог црева. По његовом мишљењу, од 300 пацијената, који су били упућени у болницу због јасно изражених душевних болести, само су се њих 50 задржали у болници. Остали су сви постали душевно здрави, пошто су им излечени зуби, крајници или црева. Професор Конт се придржава ове латинске изреке: »Здрава душа у здравом телу«. Иако је ова стара изрека тачна, ипак је мало претерано тврђење, да су душевне болести непосредна последица кварних зуба или обољења слепог црева.

*

ВЕЗА ИЗМЕЂУ ШЕЋЕРА И ВИТАМИНА

Значај витамина са гледишта наше свакодневне исхране данас је сваком добро познат. Али људи ипак ретко помишљају да се потребе нашег организма у витаминима мења према саставу наше исхране. Тако је, на пример, већ раније било утврђено да потреба у витамину „Б“ зависи, у првом реду, од количине угљених хидрата, које уносимо у тело храном. Витамин „Б“ регулише измену материја у нервним ћелијама, а његов недостатак доводи до обољења од тешке болести бери-бери. Поред тога, овај витамин знатно помаже да организам рационално искористи шећер,

Ако нема довољни витамина „Б“ у нашем организму, у јетри и мишићима срца нагло се нагомилава шећер и то у облику такозваног „гликогена“ (животињски скроб). Што више човек у својој исхрани узима шећера, тим више је његовом организму потребан витамин „Б“, јер се без њега правилна функција нашег тела не може ни замислити.

ЖЕНСКИ СВЕТ

Козметичке операције нису никаква новост

Занимљивости из историје пластичне хирургије

Пластична хирургија достигла је данас толико савршенство, да се доиста може сматрати правим чудом. Преношење ткива са било којег дела тела на друго омогућује, да хирурзи без тешкоћа и компликација преправљају путем операције носеве, усне, лице, дојке или замењују чистом кожом мрље које кваре лепоту.

Међутим, треба знати, да пластична хирургија није нова наука, као што то многи мисле. Према старим историским записима, било је вештих и добрих пластичних хирурга већ и у XVI веку. У једној старој немачкој забелешци из 1500 наводи се читав низ случајева успешних пластичних операција извршених над тадањим лепотицама.

Старе слике, дрворези и статуе служе такође као доказ за ово тврђење. Стари дрворези, од којих је до данас добро очуван дрворез козметичара Гаспара Талакоција, показују да су у оно доба постојали стварно одлични и напредни хирурзи. Ови дрворези јасно сведоче, да су већ у почетку новог века поправљани или направљени носеви или уши, које су тадањи јунаци губили у двобојима или на ратишту.

Гаспар Талакоци био је у своје време у целој Италији чувен као напредан и рутиниран козметичар. Он је скидао кожу са руке и стављао је на нос. Рука је морала остати у висини главе, све док кожа није срасла са носном кости. Онда је отсекао везу између старог и новог места, јер је кожа, чим је срасла, почела да прима храну од крвних судова главе.

Старе књиге из давних времена доказују, да су Индуси већ пре 2500 година скидали кожу са чела и пресађивали је на нос који је био повређен несрећним случајем.

Па и у модерном времену, многа славна имена послужила су се вештином хируршке козметике. Да наведемо само неколико убедљивих примера.

Некадањи светски првак у боксу Џек Демпсеј имао је мали, ружан и на горе искренути нос, док му козметички хирург није наместио данашњи, који нам је познат са фотографија објављених у новинама и часописима.

Чувени филмски глумац Џони Вајсмилер, „Тарцан“, у неколико филмова имао је нос са којим се не би смео појавити пред филмском камером. Али његов нови нос га је стварно улепшао.

Познат је и случај у почетку ове године погинуле славне америчке филмске звезде Кароле Ломбард. После једне теже аутомобилске несреће, она је толико изнаказила своје лице, да се никада више не би могла вратити филму. Али и њу је пластична хирургија спасла од незапослености. Њено „ново“ лице било је далеко лепше и љупкије него „старо“.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Број 154

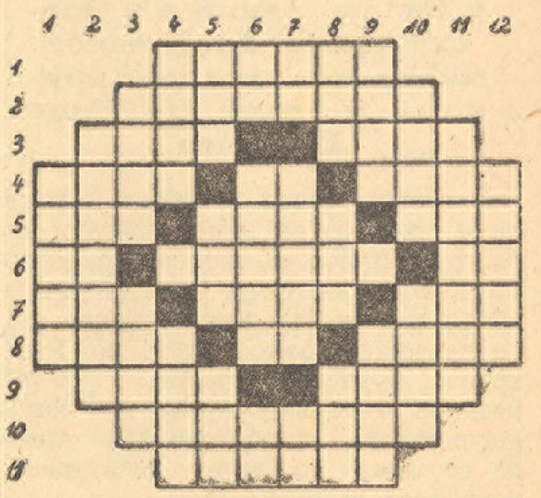

Водоравно: 1. ветар на Јадрану; 2. млечна бонбона; 3. одавање признања — тепање за мушко име; 4. део чизама — упитна заменица — женско име; 5. опат — отапа — упитна заменица (провинцијализам); 6. честа скраћеница — старинска пушка — два сугласника; 7. место у Србији — место у Мађарској — топот; 8. мера за течност — једна нота — омиљено пиће; 9. граница између села — планина у Србији; 10. арапски поглавица; 11. млади господин (мађарски).

Усправно: 1. хладно оружје; 2. творница; 3. лафети — стари европски народ; 4. хумори — сугласник — мами; 5. грчка богиња плодности — апетит — мера за дужину; 6. египатско божанство — корпа — нити; 7. немачки физичар — стави појас — иницијали словеначког књижевника; 8. ас — једина (провинцијализам) — види (немачки); 9. друштвени талог — свеза — неверник (турски); 10. рија — надимак песника Стевана Каћанског; 11. држава у држави; 12. жила купавица.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 153

Водоравно: 1. ав — ри — ло — О(стрва) К(орведска); 2. фотографија; 3. еликсир — имам; 4. нап — пират — пра; 5. рот — Нил — Теи; 6. Глостер; 7. умре — риф — над; 8. има — Фарук — тат; 9. софа — сол — Коти; 10. климактериј; 11. А(лекса) И(вић) им — ар — В(олта) А(лесандро).

Усправно: 1. афен — иска; 2. волар — умоли; 3. типографа; 4. рок — п — тле — ф — ами; 5. И(ван) Г(розни) — син — о — Рас — ам; 6. р — Ири — о — иро — к; 7. ла — рал — т — фул — та; 8. ОФИ — т — тен — к — кер; 9. император; 10. ојари — датив; 11. кама — тија.

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту 5.55 (брзи), 13.31, 16.24 (брзи).

За Сабадку 4.31, 8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор).

За Зомбор 3.58, 10.37, 13.48 (директан за Паланку), 17.06.

За Обече, Зенту, Сегед 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.

За Тител 6.26, 20.27.

Из Будапеште 7.38, 11.57 (брзи) 22.53 (брзи).

Из Сабадке 19.31, 20.10 (убрзани моторни).

Из Зомбора 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.

Из Сегеда—Обечеја 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.46.

Из Титела 6.24, 16.11.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

ТРИ ЦВЕТА

Пјер Лоазле

Магла је правила ореоле око уличних светиљки на булевару Севастопољ. Било је хладно. Људи су истоваривали прва кола, која су стизала на пијацу. Пролазници су били ретки; подигнутих јака, они су се журили шљапкајући по блату. На углу улице Урс тихи и промукли глас поновио је:

— Слушај, драги, нећеш се кајати...

Али човек је истргао руку.

— Остави ме!

Коракнуо је два три корака, затим, колебајући се, вратио се ка оној која га је позивала.

— Слушајте, госпођо, да не познајете Мими?...

— Вратиће се..., — рече госпођа. — Отишла је с неким. Ето, чекај у оној кафани тамо. Рећи ћу јој да си ту.

— Хвала, госпођо.

Додирнуо је руком врх шешира сав влажан од кише и упутио се показаној кафани. Био је то човек двадесетих година, висок, плећат, мршав. Танко одело било му је отежало од кише. Панталоне су му се лепиле за ноге, али он није осећао беду. Носио је у руци букетић ружа и смешкао се с времена на време. Тежак задах дочекао га је на прагу каване кад је отворио врата. Прешао је преко сале, прсећи се да би изгледао одлучан, јер му се чинило као да оно неколико закаснелих гостију гледа право у њега. Кад је сео крај шоље каве озарио се од задовољства као биљка у стакленој башти.

Оставио је крај себе место на клупи. Бацио је пажљиво влажну хартију која је обавијала три руже његовога букета, извадио је из џепа новине, исцепао лист и поново их увио. У тренутку кад их је спустио на столицу према себи неко му се обратио од келнераја.

— Шта ти ту радиш, Пјеро?

Он је подигао нос, црвенећи као да је ухваћен у грешци и стегао велику руку коју му је непозвани пружио.

— Тражиш љубавне авантуре? — продужио је познаник седајући крај букета.

Али како Пјеро није одговорио довољно брзо, стао је да га запиткује без устручавања. Био је то човек четрдесетих година, масиван, румен, крупна гласа и сочних израза.

— Ја плаћам, — рекао је.

И не обраћајући пажњу на протесте свога друга поручио је:

— Келнер, два коњака.

Додао је одмах:

— Што одмах не кажеш да те гњавим. Не брини, дечко, знам ја шта је младост; умем ја да се држим. Само ти мени дај знак кад нађе та твоја швалерка, ја ћу се изгубити.

Куцнули су се. Минути су пролазили, а алкохол је загревао срце младићу.

— Слушај, — рекао је Пјеро, — испричаћу ти све; то ти је читава историја.

Човек који је према њему дремао, као да је одобрио главом. Пјеро се задивио тој изненадној уздржаности. »Више вреди него што изгледа«, помислио је. Под натмуреном и помало грубом спољашношћу свакако је сентименталан човек. Задовољан том претпоставком, продужио је:

— Пре осам дана изишао сам са Потератом. Познајеш га, свакако. То ми је друг из школе, добар младић. Дакле, били смо напољу по оваквом времену, без паре у џепу. Потерат је имао у џепу упутницу од сто двадесет франака, коју је прекасно примио да би је могао наплатити тога дана. Сутрадан је била недеља. Опет није било могуће извући богзна шта од наших познаника. Што је још горе он као васпитач у Шапталу није могао да иде на спавање после једног сата, а тада је већ било два. Ја као васпитач у Сент Барб могао сам да допрем до своје собе у свако доба, али нисам на то ни помишљао, јер га нисам могао оставити напољу. Нисмо могли ни узети собу у хотелу. И онда смо шетали ћаскајући као људи који немају брига, већ им је стало до дискусије. Кажем ти, било је, као и ноћас, до ста рђаво време.

Кад смо прешли пут од Ликсамбура до северне станице, почели смо се враћати. Код Ликсамбура смо се опет окренули на лево круг. Али, сад се већ више нисмо смејали. Били смо покисли до голе коже. Потерат је упорно гледао у земљу, јер се, каже, догађа човеку да нађе новац на тротоару, какав ситан новац, наравно. Није ништа нашао, кад смо се у четири сата затекли на углу булевара Севастопољ и улици Урс. Баш у том тренутку чули смо: »Пст! вас двоје тамо!« Из сенке су изишле две жене које су почеле да нам причају којешта: „Ходите, говориле су нам, учиниће вам цену у хотелу где смо ми отселе...« Можеш мислити. Нисам био расположен, па сам прилично грубо био одгурнуо ону која се била закачила за мене. Она је навалила. Објаснили смо јој да смо ноћас без крова. У први мах није хтела да верује. Онда смо јој доказали превернувши џепове и портфеје. „Е, онда, рекла ми је она, ако је тако, како смо ноћас добро радиле, ја те водим собом, а ти Гаси узми његовог пријатеља«. Речено, учињено. Поступиле су са нама као са принчевима. И, замислиш, сутрадан, гурнула ми је у џеп десет франака за доручак.

Ућутао је.

— Па онда? — упитао је његов друг.

— Па шта онда? Ништа.

— Јеси ли је опет видео од оног времена?

— Не, али хоћу да је видим.

— Је ли то твоја авантура?

Изрекао је то сасвим отсечно, није било сумње у оно што мисли.

— Е, до врага, онда, — додао је, — то чак није ни проститутка, то је нека...

— Ћути.

Врата су се отворила. Ушла је једна жена без шешира, округласта, нашминкана, неодређених година и карактера.

— Иди, — шапуо је младић.

Онај је разумео и устао. Удаљио се гунђајући увек исту грубу реч. Жена се међутим приближила и насмешила.

— Гле, то си ти, — рекла је. — Лепо је што си дошао да ме видиш. Нисам више рачунала на твоју посету. Хоћеш ли ме частити једном кафом? — упитала је седајући.

Он је дао знак да хоће, а рука му је потражила под столом три цвета.

— Ево, — рекао је, — донео сам ти букет.

Она га је погледала зачуђено.

— Мени? — рекла је.

Ухватила је једном руком младића за руку и стегла је уза се. Другом руком принела је цвеће носу и удахнула. Оборила је очи.

— Мили мој, — прошапутала је сасвим тихо, — мили мој!

И кад је он хтео да је привуче к себи и пољуби, кад је она морала да подигне очи, две велике сузе скотрљале су јој се низ образе.

— Па шта је теби? — упитао је он.

— Не можеш ти то знати, — почела је она... Мили мој... мили мој... Никад нико није помислио...

Али она није могла да продужи. Јецање ју је пригушило. Покушала је да се уздржи, али се срушила младићу на груди да би задржала јецаје, од којих се сва тресла, док ју је он запрепашћено гледао и ништа није разумевао.

ЈЕДНОСТАВНО..

Госпођа: Марија, ја сам вам већ рекла да се не усудите правити исти костим за купање какав је мој.

Собарица: Ја то нисам ни учинила, милостива госпођо, него сам за данас, само, ваш позајмила.

ТАЈНА СМРТИ Џемса Вуда

20

Едвард С. Тејлор

Бацио сам летимичан поглед на Вуда. На лицу му се појавио израз задовољства. Сумња, која је до сада само тињала у мени, сада је почела да добија своје одређене облике. Нико други него овај човек убио је Џемса Вуда и украо његов тестамент. Сасвим је природно да би доцније хладнокрвно и без гриже савести убио и Едија, само да би се дочепао преосталог дела имовине. Па ипак, једно нисам могао да разумем: зашто је изменио накит? Ако замењена огрлица и није била забележена у фабрикантове књиге, њен сопственик ће се пре или после ипак појавити и тражити је. Брзо ће се открити да је фалсификат по среди и он ће поднети тужбу због преваре и тражити велику оштету. Од тога Том Вуд, заиста не би имао никакве користи, а у најмању руку претила му је опасност да се открије његов гнусан злочин.

Према свему томе, огрлицу је ипак неко други изменио. Неко лице, које је и фабрикант добро познавао. У том случају, по среди су два злочина, потпуно независна један од другог. Један од тих злочинаца однео је скупоцену огрлицу, а други тестамент. И сада се појавило ново интересантно питање: ко је од њих двојице убио фабриканта Џемса Вуда? На то питање за сада се није могао дати никакав одговор.

Док сам био обузет овим мислима, инспектор Браун је направио записник о нестанку тестамента и поново нас саслушао. Пошто Том Вуд пред инспектором није поменуо, да је огрлица сасвим обичан фалсификат, сматрао сам за своју дужност да ту чињеницу ипак саопштим инспектору.

Инспектор је бацио чудан поглед на Вуда, али није изговорио ни једну реч. Извадио је поново записник и упитао Вуда, да ли он или мистрес Вуд желе да из Вертхајмове касе изваде још неки акт или писмо.

Показало се да ће нека акта ипак бити потребна, па је Вуд ова узео к себи, нашто нас је Браун позвао да напустимо собу. Кад смо изишли, он је поново закључао и запечатио врата. Изменио је још неколико речи са нама и затим се удаљио.

После Брауновог одласка, отишао сам у библиотеку где се налазила Гледис, да би је опширно обавестио о њеном новом делокругу, који је очекује.

— Ви сте ми, богами, необично место нашли, мистер Смит, — приметила је она помало збуњено. — Па, ипак, настојаћу да се пред вашом драгом тетком покажем корисна и добра.

— То вам неће тешко пасти, мис Гледис. Једино је важно да слушате и скупљате марљиво разне сплетке, а ја ћу вам у томе свесрдно помагати. Као приватном детективу пружа ми се често прилика, да забадам свој нос и у оно што ме се не тиче.

— Али, мистер Смит, зар ви мислите да се таквим стварима бавите?! — узвикнула је запрепашћено.

— А зашто да не? Тада бих сваких пет минута могао да будем са вама.

Гледис је поруменила. Као да је хтела нешто рећи, али се ипак уздржала, па је истрчала из собе.

V.

Сутрадан пробудило нас је тмурно кишовито јутро. У трпезарији је горела електрика, кад смо сели да доручкујемо. Вуд је без речи сркао свој чај и само, с времена на време, бацао на мене по један натмурен поглед. Исто тако натмурено гледао је и на Гледис, чија се златна коса са чаробном лепотом блистала при светлости лустера.

Рејнолдов поглед пратио је са много љубави и нежности покрете мистрес Вуд, када му је поново усула у шољу чај.

— Желите три коцке шећера, зар не, мистер Рејнолд. — упитала га је са љупким осмехом. — И Џемс је тако волео да пије чај.

данас

Среда, 22 јула 1942 године.
Влмч. Прокопије.

✱

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Гросингер мр. Јован, Мусолини ут бр. 30 (телефон 27—40).

Поповић апотека, II Ракоци Ференц ут 124 (телефон 33—74).

✱

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени: 2 мушка и 2 женска дете.

Венчани: венчања није било.

Умрли. Уд. Нађ Францишка рођ. Киш, домаћица, стара 71 год.; уд. Давид Амалија рођ. Хлубина, домаћица, стара 41 годину; Лаваси Марија, фабричка радница, стара 19 год.; Кертунеш Јанош, земљорадник, стар 20 година; Алексић Милан, дете старо 4 године.

✱

РАДИО

22 јул 1942

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Концерт престоничког ватрогасног оркестра ● **11.20:** Оркестарска дела ● **12.10:** Концерт радио оркестра ● **14.00:** Концерт сатонског оркестра ● **15.20:** Оркестарски концерт ● **17.35:** Џез-музика ● **19.20:** Виолински концерт ● **21.25:** Забавна музика ● **23.25:** Филмске мелодије.

✱

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

21 јула 1942.

Дунав: Комаром 302 (+9), Будапешт 232 (—), Пакш 128 (+8), Баја 208 (—2), Мохач 245 (—7), Бездан 284 (—11), Гомбош 324 (—14.

Драва: Барч 022 (+52).

Тиса: Вашарошнамењ ,070 (—38) Токај 018 (—6), Тисафиред 001 (—7), Чонград 042 (—7), Сегед 068 (—), Тигел 249 (+2).

✱

ЦЕНЕ НА ТЕМЕРИНСКОЈ ПИЈАЦИ

Извештај г. Николе Ружића, трговца на велико, 1941, 13 априла улица број 20.

На зеленој пијаци цене су се јуче кретале овако: парадајз 30—40 ф. кг.; кромпир 50—55 ф. кг.; пасуљ 40—45 ф. кг.; купус 20—25 ф. кг; кељ 20—25 ф. кг.; краставци 30—40 ф. кг.; лукац 10—20 ф. пушла; вишње 2—3 п. кг.; крушке 1—2 п. кг.; паприка, бабура, 5—6 ф. комад; паприка, дугачка, 2 ф. комад; јабуке 80 ф. до 2 п. килограм.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније.

АПЕЛ ЉУДИМА ДОБРА СРЦА! Сирота жена са двоје незбринуте деце, који су остали без свог хранитеља, моли добре људе да јој створе било какво упослење за егзистенцију. Способна сам за канцеларијски посао, знам српски и мађарски, а не стидим се ни физичког посла. Адреса у администрацији. 1126

БАШТОВАНСКОГ ПОМОЋНИКА ТРАЖИМ ЗА ОДМАХ. Баштован, Каменичка улица 19, Ујвидек. 1124

ГАРСОНИЈЕРУ, у центру града, са посебним улазом, купатилом и могућству плином тражим за одмах. Понуде у администрацију. 1125

ТРАЖИМ НАУЧНИЦУ ЗА ФРИЗЕРСКИ САЛОН ОДМАХ. Чобан Ференц, Петефи Шандор ул. 26. 1127

СПОРТ

Спорт у унутрашњости

СК СЛОГА (СТАПАР)—СК ПИВНИЦЕ 2:1 (1:1)

ЗСУ СПОРТ СОМБОР—Ф. К. ОЛИМПИК 2:0 (1:0)

Пред рекордним бројем гледалаца у Стапару су одигране утакмице између С. к. Слоге (Стапар) и С. к. Пивнице са резултатом 2:1 (1:1) и између ЗСУ Спорта (Сомбор) и Ф. к. Олимпика са резултатом 2:0 (1:0).

Слога је изашла у саставу: Ивков, Дер, Катић, Мрђанов, Ивков Б., Грујић, Марковић, Лепчевић, Пајчић, Катанић, Будимац; а С. к. Пивнице иступио је нешто ослабљен, пошто је комбиновани тим играо у Товаришеву. Код С. к. Слоге били су сви просечни, док се код противника истицао голман Пинћир и Славик. За домаће голове су дали: Катанић и Пајић. Судио је Ивков С.

У другој утакмици Ф. к. Олимпик био је равноправан противник појачаном тиму сомборског Спорта. Резултат одговара игри. Ф. к. Олимпик играо је у следећем саставу: Поповић, Вукобратов, Средојев, Радин, Плужарев, Стојшић, Грујић, Ивков, Лазић, Бошков и Муцић. Први гол био је аутогол Плужарева, док је други гол пао из офсајда. Код Олимпика одбрана је била врло добра, док је навала била неефикасна. Код гостију, леви бек био је одличан. Судија Селаковић судио је на штету домаћих.

СК ОМЛАДИНАЦ— СК БЕГЕЧ 12:0 (6:0)

У Старој Паланци је одиграна пријатељска утакмица између горњих клубова, која се завршила катастрофалним поразом гостију. Резултат одговара игри. Победник је изашао у саставу: Пешић, Ристић, Влајков, Топалов, Петљански, Којић, Коларов, Линдвеи, Мишков, Кузманчев, Радонић.

Голове су дали Мишков 6, Радонић 3, Линдвеи 2 и Коларов. Игра је, и поред високог резултата била врло жива и лепа, а победник је након ове утакмице потврдио да спада у ред најбољих провинциских клубова. Судио је одлично Пејаков Бошко. Ову утакмицу је посматрало око 100 гледалаца.

СК БРОДОГРАД—ТЕРЕКВЕШ 4:2 (1:0)

У Апатину је одиграна пријатељска утакмица између Ск Бродограда и Тереквеша, која се завршила са горњим резултатом. Домаћи су наступили у саставу: Зрнић, Сретић, Херман, Комненов, Чичовачки, Новак, Салаи, Палер, Каралић, Павков и Стојков. Најбољи су били Зрнић, Херман, Новак и Палер, који је дао сва четири гола.

СК КУЦУРА—СК ТУРИЈА 6:1

У Куцури је одиграна пријатељска утакмица између домаћег Спорта и Б/тима Ск Турије. Победили су домаћи са резултатом 6:1. Гости су играли врло слабо, и својом игром су разочарали публику. Судио је одлично г. Зубко.

СКЊ—СКК 7:2 (4:2)

У Паланци је одиграна пријатељска утакмица између месних ривала, која се завршила убедљивом победом СКЊ-а. Утакмица је била жива и напета, а на моменте и груба, тако да је утакмица завршена у 14 минуту другог полуврмена. СКЊ је играо у саставу: Тавражић, Ћосић, Бороцки, Јерков, Којић, Грујић, Планк, Ружић, Петрић, Живков и Мишков. Голове су дали: Бланк, Живков, Ружић, Мишков и Петрић. Судио је добро Ј. Јергић.

СК ЛЕВЕНТЕ (ПАЧИР)—СК ТЕЛЕЧКА 7:0 (5:0)

У недељу је у Пачиру одиграна пријатељска утакмица између горњих клубова. Домаћи су показали одличну игру и били су у надмоћности за сво време игре. Гости су слаб противник, без довољно старта. Код победника се истакао Терзић на голу, бековски пар Кош—Танурџић, затим Макаи, Мајор, Гујаш и Гајдош. Голове су дали: Мишкулин 2, Гујаш 2, Шаркези, Тот и Гајдош. Судио је са пуно ауторитета Цвркушић Милорад.

СК СПАРТА—СК КАЋКИ 4:0 (1:0)

У недељу је на Клиси пред лепим бројем гледалаца одиграна пријатељска реванш утакмица између горњих клубова, која се завршила заслуженом и убедљивом победом Ск. Спарте. Оба тима пружила су добру игру. Код победника су се истакли Крстић, Загорчић и Стојшић. Голове су дали: Г. Гостојић 2, Гостојић А. и Брзак. Судио је добро г. Ковач. У предигри је резерва Спарте победила Ченејски Ск. са 3:2. У овој игри најбољи на терену је био Каћански.

СК ЛЕВЕНТЕ (КОВИЉ)—СК ЛЕВЕНТЕ (ЛОК) 5:1 (2:1)

У недељу је у Ковиљу одиграна пријатељска утакмица између домаћег С. к. Левенте и С. к. Левенте из Лока. У самом почетку игра је била монотона и гости су били стално пред голом домаћих. Међутим, домаћи после преузимају иницијативу у своје руке, и успевају да изравнају резултат на 1:1. Гол је неодбрањиво дао Вујичин. У 43 минуту Каћански повишава резултат на 2:1, за домаће. У другом полувремену домаћи су стално били надмоћнији и дали су врло добру игру. Нарочито се истакао Вујичин, који је дао три гола и Каћански, а код гостију Радосављевић и Васић. Судио је доста слабо Мандић С.

Домаћи су наступили у следећем саставу: Варадинац, Копчић, Попов, Тителац, Каћански, Реца, Вујичин, Ерне, Докић, Маринков, Субић, а гости: Васић, Мићин, Којић, Марчић, Ненин, Атанацковић, Радосављевић, Микић, Чурић и Обренов. П. Ђ.

СВАК ЈЕ ПОБЕДИО СЕГЕД СА 5:2 (4:0)

У недељу је у Суботици на стадиону одиграна пријатељска утакмица између СВАК-а и Сегеда, која се завршила заслуженом победом домаћих са резултатом 5:2 (4:0). Прво полувреме прошло је у потпуној надмоћности СВАК-а. У 12 минуту Деметер је дао први гол, пет минута касније Кечкеш даје други гол, а трећи у 31 минуту. Нешто затим, Кечкеш даје и четврти гол, који уједно и решава утакмицу у корист СВАК-а. Са овим резултатом иде се на одмор. Друго полувреме почиње лепим комбинацијама гостију, али све пропада пред разиграним тимом СВАК-а. Ипак, за чудо, Сегед у осмом минуту даје први гол, а у 13 минуту Кечкеш даје и пети гол за СВАК. У 26 минуту из врло лепе комбинације, Сегед постиже и свој други гол.

СВАК је одлично играо у сваком погледу, и за цело време игре био је надмоћнији, а победа изражена у головима, одговара игри. Утакмицу је водио са доста грешака г. Гига Шевчић.

СВАК је играо у саставу: Мештер, Пертић, Нађторма, Јакаб II, Балаж II, Хегедиш, Јакаб I, Кечкеш, Деметер, Немере, Селецки (Хофват).

СК МИХЕЛ (НОВИ САД)—СК ЛЕВЕНТЕ (КАЋ) 2:0 (2:0)

У недељу је у Каћу гостовао одлични клуб трг. фирме Михел, у пријатељској утакмици са С. к. Левенте из Каћа. За цело време игре С. к. Михел је био стално надмоћнији, о је технички много бољу и повезанију игру од домаћих. С. к. Михел је наступио у следећем саставу: Детелин, Врачарић, Иванић, Петровић, Антика, Мацак, Којић, Лешков, Џанић, Зеремски II и Милић.

Голове за С. к. Михел су дали Зеремски II и Милић. Судио је г. Јелић, који је спасао домаће од већег пораза. М. П.

СК ЛЕВЕНТЕ (БАРА, НОВИ САД)—СК ЛЕВЕНТЕ (РУМЕНКА) 4:2

На игралишту С. к. Пироша, пред 400 гледалаца, одиграна је фудбалска утакмица између С. к. Левенте из Новог Сада и С. к. Левенте из Руменке, која се у врло живом темпу завршила победом Новосађана.

Победници су наступили са подмлађеним тимом, који је пружио врло лепу техничку игру. Уопште није било слабих места. Ипак, вредно је похвалити голмана Јовановића, центархалфа Јовановића и вођу навале Алексића, који је сам дао три гола. Судија је био слаб.

ДМКС—МАК (МОЛ) 3:1 (1:0)

У Бачком Петровом Селу пред 500 гледалаца одиграна је пријатељска утакмица између домаћег ДМКС-а и МАК-а из Мола. Домаћи су у врло лепој игри заслужено извојевали победу од 3:1. Победник је играо у саставу: Ледеци, Сремчев, Денеш, Хорват, Свирчев, Урбан, Тариан, Молнар, Вратњан, Понер, и Камаши. Добро су играли Сремчев, Денеш и Понер, а голове су дали: Вратњан, Молнар и Понер, а за госте Золи из једанаестерца. Судио је добро г. Цвитко.

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50. Рукописи се не враћају.